

In verband met ruimtegebrek in dit nummer van „Populier” wordt u, voor wat betreft de punten *houtverkoop* en *subsidie-regelingen*, verwezen naar de „kalender” in het novembernummer 1976. Op pagina 64 van dat tijdschrift wordt ook informatie gegeven over de nieuwe „Beschikking Bosbijdragen”, die in de plaats is gekomen van de „Bosbijdrage-regelingen openbare lichamen/partikulieren”. Om in aanmerking te komen voor deze bijdrage-regeling moet u *vóór 1 april a.s.* een aanvraagformulier indienen bij de Hoofdingenieur-Direkteur voor de landinrichting in de provincie waarin het grootste gedeelte van uw bos is gelegen. De betreffende adressen en telefoonnummers zijn op pagina 66 van het novembernummer 1976 vermeld.

Rassenkeuze

De rassenkeuze is behalve van bodemkundige en klimatologische factoren mede afhankelijk van de weerstand van de rassen tegen ziekten. Het gebruik van rassen die gevoelig zijn voor Marssonina moet worden afgeraden, evenals het planten van roestgevoelige rassen in de nabijheid van lariks. De mate van gevoeligheid van de in de handel zijnde rassen voor bladziekten en kanker is in een tabel samengevat, die in de „Kalender” van het augustusnummer van „Populier” 1976 is gepubliceerd. Buitenlandse rassen moet men zonder het advies van een deskundige niet aanplanten; win eveneens advies in bij twijfel aan de keuze van het juiste ras om later teleurstellingen te voorkomen.

De aanplant van 'Robusta' en 'Zeeland' maar ook van 'Dorskamp', 'Flevo', 'Oxford', 'Geneva', 'Rochester' en 'Androscoggin', rassen met een goede weerstand tegen bladziekten, kan worden aanbevolen. Van acht rassen kan de aanplant op beperkte schaal worden aanbevolen; deze rassen zijn de Euramerikaanse populieren 'Agathe F', 'Florence Biondi' en 'Spijk', de Westamerikaanse balsempopulieren 'Blom', 'Fritzi Pauley' en 'Heimbürger' en de zwarte balsempopulieren 'Barn' en 'Donk'.

'Agathe F' en 'Florence Biondi', rassen waarmee al gedurende 10 jaar gunstige ervaringen zijn opgedaan in de beplantingen van de Stichting Industrie-Hout en die zeer waarschijnlijk een goede windresistentie hebben, moeten in verband met hun roestgevoeligheid niet in de nabijheid van

lariks worden aangeplant. Met de aanplant van 'Fritzi Pauley' moet men zeer voorzichtig zijn, vooral het gebruik in stedelijke beplantingen moet worden afgeraden; in de zomer komt bij dit overigens goed groeiende ras veelvuldig topbreuk voor.

De weerstand tegen ziekten van de vijf andere nieuwe rassen en hun groei in de proefbeplantingen is goed.

In sterk aan de wind blootgestelde gebieden moet de aanleg van weg- en grensbeplantingen met Westamerikaanse balsempopulieren en andere populieren met „balsembloed” (zwarte en hybride balsempopulieren) worden afgeraden; in andere gebieden is de aanplant van deze populieren voorlopig alleen op beperkte schaal verantwoord. Gezien het gevaar van topbreuk moet 'Fritzi Pauley' niet in dergelijke beplantingen worden gebruikt.

Plantsoen

Voor het verkrijgen van een goed groeiende, gezonde beplanting is niet alleen de rassenkeuze maar ook het gebruik van goed plantmateriaal noodzakelijk. Het plantsoen moet gezond, vrij van insectenschade en van goede kwaliteit zijn. Het gebruik van stevige, éénjarige en bij voorkeur vertakte planten verdient aanbeveling boven het gebruik van meerjarig plantsoen. Dit geldt niet alleen voor nieuwe bossingen maar ook voor veel herbebossingen. Aan de lengte van het éénjarig plantsoen voor een herbebossing moeten hogere eisen worden gesteld dan aan dat voor het beplanten van bijvoorbeeld een weiland. Éénjarige planten voor een herbebossing moeten i.v.m. mogelijke overgroeiing door de vegetatie, bijv. van distels en brandnetels, minimaal 1,2 à 2,0 m lang zijn waarbij een goede lengte/dikteverhouding van groot belang is. Indien het gebruik van éénjarig plantsoen door bepaalde omstandigheden niet mogelijk is, zoals in grienden, weg- en grensbeplantingen, verdienen stevige tweejarige planten de voorkeur boven ouder plantsoen. Meerjarig plantsoen is niet alleen duurder in aanschaf, maar ook zijn de plantkosten hoger. Éénjarige populieren groeien in de eerste jaren na de aanleg in het algemeen wat beter dan tweejarige en zeer zeker beter dan driejarige bomen. Het gebruik van lang plantsoen, hetzij éénjarig hetzij meerjarig, betekent niet dat onkruidbestrijding en stikstofbemesting kunnen worden nagelaten.

Bij dit plantsoen, met zijn ongunstige verhouding tussen boven- en ondergronds gedeelte, zijn deze onderhoudsmaatregelen juist zeer noodzakelijk.

Bemesting

Fosfaat speelt een belangrijke rol bij de wortelvorming waardoor de aanslag wordt bevorderd. Op voor populieren geschikte gronden is het fosfaatgehalte, dat alleen door analyse van een grondmonster te bepalen is, doorgaans voldoende hoog. Voor het laten nemen van een grondmonster moet men contact opnemen met het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek te Oosterbeek. Fosfaatbemesting is alleen noodzakelijk als men populier wil planten op gronden waar het P-totaal cijfer lager is dan 40.

Een te laag fosfaatgehalte is overigens vaak een aanwijzing dat de grond ook om andere redenen ongeschikt voor populier is.

Een breedwerpig bemesting met 500 à 1000 kg slakkenmeel per ha in combinatie met een plantgatbemesting met 250 gram voor kleine en 500 gram slakkenmeel voor grote plantgaten is in de meeste gevallen voldoende. Bij deze plantgatbemesting moet de meststof goed met de grond uit het plantgat gemengd worden. Een te grote hoeveelheid slakkenmeel kan soms kopergebrek bij populier veroorzaken. Bemesting in het plantgat mag alleen bij fosfaat- en kalkmeststoffen worden uitgevoerd, absoluut niet bij stikstof- en kalimestoffen!!

Op beekbezinkingsgronden (beekreeden) komt bij populier nogal eens *kaligebrek* voor. In de meeste gevallen is een breedwerpig bemesting met 400 kg kalizout 40 % per ha voldoende; deze bemesting kan in februari of maart, afhankelijk van de weersomstandigheden, worden uitgevoerd.

Stikstofbemesting is in de eerste twee, soms drie jaar na de aanleg van de beplanting voor een goede aanslag en groei noodzakelijk. Deze bemesting moet bij voorkeur in combinatie met onkruidbestrijding op de plantspiegels worden uitgevoerd. Dit geldt niet alleen voor nieuwe beplantingen maar ook voor herbeplantingen waarbij in veel gevallen de aanslag en de groei in de eerste jaren zonder deze onderhoudsmaatregelen nog moeizamer gaan. Ook bij gebruik van meerjarig plantsoen, met zijn ongunstige verhoudingen tussen boven- en ondergronds gedeelte, is zowel stikstofbemesting als onkruidbestrijding absoluut nodig.

In het jaar van aanleg is een gift van 100 gram kalkammonsalpeter (kas) per boom, te geven in de eerste helft van mei, voldoende. Het heeft weinig zin de bomen vroeger in het jaar te bemesten daar deze dan nog onvoldoende wortels hebben gevormd om de stikstof op te nemen. In het tweede jaar en in moeilijk aangeslagen beplantingen ook in het derde jaar, moet 200 à 250 gram kas per boom worden gegeven. Op lichte gronden kan deze bemesting het best in de tweede helft van april en op zware grond in februari of maart gegeven worden mits de grond niet bevroren is en er geen sneeuw ligt of wordt verwacht. De meststof moet goed op de plantspiegels (ca. 1 m²/boom) worden uitgestrooid en niet te dicht bij de voet van de bomen, om schade te voorkomen daar door verbranding van bast en bovenste wortels de bomen afsterven of zwaar worden beschadigd. Vooral in sterk aan de wind blootgestelde beplantingen kunnen door het draaien van de stammetjes trechtervormige gaten ontstaan waardoor de kunstmest bij de jonge wortels komt. Het gebruik van mengmeststoffen voor het bemesten van populieren is in het algemeen af te raden, zeker wanneer de grond voldoende fosfor en kali bevat. Om dezelfde hoeveelheid stikstof aan de jonge bomen te geven die kalkammonsalpeter bevat moet men van veel mengmeststoffen de dubbele hoeveelheid geven.

Onkruidbestrijding

Het gunstigste tijdstip voor het uitvoeren van een onkruidbestrijding met dalapon of simazin ligt tussen half maart en half april. In met grassen begroeide terreinen kan de vegetatie op de plantspiegels met dalapon worden bestreden. Men kan deze of een andere vegetatie, bijv. van kruidachtige planten op een later tijdstip ook met Gramoxone bestrijden (zie Kalender „Populier”, mei 1976). Op bewerkte grond is een onkruidbestrijding tegen kiemende zaadonkruiden met simazin vlak na de aanleg meestal voldoende, waarbij òf alleen de plantspiegels òf, bij aanwezigheid van vulhout, de gehele oppervlakte wordt behandeld.

Het gebruik van dalapon en simazin in granulaatvorm (korrels) is eveneens mogelijk; men moet het echter zeer zorgvuldig verspreiden. Nadelen zijn

de langzamere werking en het geringe effect indien na het strooien een droge periode optreedt.

Het verdient aanbeveling bij een bespuiting een spuitkap te gebruiken om geen jonge bladeren, vooral die van vroeguitlopende populieren, met de spuitvloeistof te raken; de kans daarop is groter als éénjarige populieren zijn gebruikt.

Het planten

Eénjarige populieren moeten worden geplant in plantgaten van 35 à 40 cm in het vierkant bij een diepte van 40 cm; voor twee- en driejarige planten zijn de afmetingen van het plantgat 50 à 60 cm bij een diepte van 60 cm. Op sterk aan de wind blootgestelde gebieden kan men door de plantgaten dieper te maken het scheefwaaien van de bomen voorkomen; door dit scheefwaaien kunnen de nieuw gevormde wortels afbreken waardoor de populieren slecht aanslaan. Eénjarige populieren moeten minstens 10 cm, meerjarige minstens 20 cm dieper staan dan dat ze op de kwekerij stonden. Te grote plantgaten verhogen onnodig de aanlegkosten.

Op percelen met een zeer hoge grondwaterstand verdient het aanbeveling de populieren direkt na het maken van de plantgaten te planten zodat deze niet vol water kunnen lopen. Op dergelijke percelen kan men ook poten planten, bij voorkeur gemaakt van gewaarmerkt plantsoen om zeker te zijn van de kwaliteit en de raszuiverheid. De planten, ontdaan van alle zijtakken en (als wordt uitgegaan van beworteld plantsoen) van het wortelstelsel, worden gestoken in 70 à 80 cm diepe, met een grondboor gemaakte gaten; door de onderzijde van de poten schuin af te hakken komen ze steviger in het gat te staan.

Bij de aanleg van beplantingen moet betrekt éénjarig plantsoen nooit gesnoeid worden; bij meerjarige planten, die soms één of enkele zeer zware zijtakken hebben, verdient het aanbeveling deze vóór het planten te verwijderen.

Balsempopulieren en zwarte balsempopulieren vertonen vaak in de eerste twee, soms drie jaren na de aanleg een teleurstellende groei vooral als ze op zware leem- of kleigrond zijn geplant. Door de planten vóór of direkt na de aanleg iets in te korten kan de groei sterk verbeterd worden (zie „Popu-

lier”, februari 1973, pag. 11). De planten moeten echter nooit worden ingekort tot beneden de grens waar reeds zijtakken aanwezig zijn en na het eerste groeiseizoen op één top worden gezet.

Het snoeien

Bij voorkeur moet men in de zomer (eind mei/half juli) snoeien, tenzij aantasting van populiërglasvlinder wordt gevreesd (zie pagina 2). Indien dit niet mogelijk is en men deze werkzaamheden in de wintermaanden moet uitvoeren doet men er goed aan dit *nooit* tijdens vorstperioden of bij vriezend weer te doen om stambeschadigingen te voorkomen. Het overgroeien van de snoeiwonden gaat sneller wanneer men in voorjaar of voorzomer snoeit; de waterlotvorming is geringer bij snoei na het uitlopen en vóór het afsluiten van de groei.

Het opsnoeien moet geleidelijk gebeuren en in het algemeen niet hoger dan 5 à 6 m tenzij men zeer zwaar hout wil telen (diameter $\pm$ 60 cm; snoeihoogte dan maximaal 8 m). Het te zwaar in de kroon snoeien en een te hoog opsnoeien bevordert niet alleen de waterlotvorming maar brengt ook aanwasvermindering en hoge kosten met zich mee. Uit de kroon moet nooit meer dan een enkele zware zijtak verwijderd worden.

Nieuwe beplantingen moet men in de eerste 3 à 4 jaar niet snoeien om een snelle jeugdgroei te bevorderen, alleen dubbele toppen moeten op één worden gezet om een goede stamvorm te behouden.

Bescherming tegen wild

Het is noodzakelijk jonge bomen in nieuwe beplantingen tegen wildschade (hazen, konijnen en reeën) te beschermen waarvoor men plastic spiralen of gazen kokers (kippegaas of Italiaans gaas) kan gebruiken. Bij gebruik van kokers van kippegaas is echter een regelmatige controle noodzakelijk om ingroeien te voorkomen. Deze controle kan bij gebruik van Italiaans gaas worden nagelaten. Laatstgenoemd gaas is bij het Magazijn Bosbouwge-reedschappen van Heidemij Nederland BV te Arnhem (Postbus 139) of direkt bij de fabriek te bestellen (Eraclit - Venier Sp.A., Casella Postale 128, Portomarghera 30170, c.c.i.a. Venezia 22156, Italie).